

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มโคนมขนาด
การผลิต 1,000 ลิตรต่อวัน ในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานี

A Feasibility Study on Investment for A Dairy Farm of
1,000 Liters/Day Business Size in Amphur Nongwuasor,
Udonthani Province

เฟื่องฟ้า ศรีโนนยาง (Fuangfa Srinonyang)*
วีรพัฒน์ เศรษฐ์สัมบูรณ์ (Weerapat Sassomboon)**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ทางด้านการตลาด ด้านการผลิต ด้านการจัดการองค์กร และด้านการเงิน โดยศึกษาข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงาน และการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สหกรณ์โคนมจำนวน 1 ราย จากการศึกษาพบว่า ความต้องการซื้อน้ำนมดิบของตลาดในแต่ละวันประมาณ 10,000 ลิตร การผลิตของฟาร์มโคนมอยู่ที่ 3,000 ลิตรต่อวันซึ่งยังต่ำกว่าความต้องการของตลาด ราคาขายน้ำนมดิบเฉลี่ย 17 บาทต่อลิตร ต้นทุนผลิตเท่ากับ 11.30 บาทต่อลิตร โครงการจะดำเนินการในรูปแบบเจ้าของกิจการคนเดียว มีบุคลากร 6 คน ส่วนด้านการเงินพบว่าโครงการนี้ใช้ลงทุน 11,344,500 บาท ซึ่งเป็นของเจ้าของทั้งหมด มีจุดคุ้มทุน 194,699 ลิตรต่อปี สามารถคืนทุนได้ภายในระยะเวลา 5 ปี 12 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 16,133,533 บาท อัตรา

---

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 20 % โครงการนี้จึงมีความน่าสนใจและมีความคุ้มค่าในการลงทุน

คำสำคัญ: การลงทุน ฟาร์มโคนม

ABSTRACT

The objectives of this study were to analyze the feasibility of marketing, production, organization management and finance by studying the statistics and holding interviews with those involved with the dairy farm business. The market of the farm is a demand of 10,000 liters per day of raw milk, which is more than 3,000 liters per day of under supply. Sale price is 17 Baht per liter and cost of production is 11.30 Baht per liter. The business will be invested in by a single owner, with 6 people employed. The business's initial investment is 11,344,500 Baht and the break-even point is 194,699 liters per year. The project's payback period (PB) is 5 years and 12 days, with net present value (NPV) of 16,133,533 Baht. Moreover, the internal rate of return (IRR) is 20%, which is attractive and financially feasible.

Keywords: Investment, Dairy farm

บทนำ

ปัจจุบันอาชีพการเลี้ยงโคนมนับว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถทำรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ และยังเป็นอาชีพเสริมจากการทำไร่ ทำนา และมีรายได้ทุกวัน ทำให้การเลี้ยงโคนมขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนโคนมและปริมาณผลผลิตรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยง และการปรับปรุงสายพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ และภูมิประเทศของประเทศไทย เพื่อให้แม่โคสามารถให้ปริมาณน้ำนมที่มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันต้นทุนการผลิต

น้ำนมดิบมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงเป็นสาเหตุทำให้ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับลดลง และเกษตรกรไม่สามารถที่จะปรับราคาขายน้ำนมดิบให้เพิ่มขึ้นตามราคาต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาระยะยาว คือ การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตน้ำนมดิบ โดยการเข้าสู่ระบบมาตรฐานกรมปศุสัตว์เพื่อให้ได้น้ำนมที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น มีคุณภาพที่ดี และทำให้โคนมมีสุขภาพที่ดี ดังนั้นเป้าหมายของการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรคือ การจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตน้ำนมสูงสุดและมีคุณภาพดีเป็นการป้องกันการถูกปฏิเสธการรับซื้อน้ำนมดิบ รวมทั้งการจัดการเพื่อลดต้นทุน (นรสุทธิ, 2550) ผู้เลี้ยงโคนมควรมีการปรับการจัดการฟาร์มเพื่อลดต้นทุนการผลิต การจัดการอาหารที่เพียงพอเหมาะสมเพื่อให้มีองค์ประกอบน้ำนมที่ดี มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตน้ำนมดิบให้เป็นการผลิตน้ำนมให้ได้มาตรฐานฟาร์ม ควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนอย่างละเอียด โดยเฉพาะการจัดการกระบวนการรีดเก็บรักษาและขนส่งน้ำนมดิบไปยังศูนย์รวบรวมน้ำนมหรือสหกรณ์โคนม เพื่อให้ได้น้ำนมดิบที่มีคุณภาพและปลอดภัย ปลอดภัยเพื่อคนเลี้ยง ภายใต้ความมั่นใจในมาตรฐานการผลิตที่ดี แนวคิดในการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนทำธุรกิจฟาร์มโคนมนั้น สืบเนื่องจากในพื้นที่เขตอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี มีเกษตรกรประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2554 มีผู้เลี้ยงโคนมจำนวน 38 ฟาร์ม (อรรธรณ, 2553) ขนาดการผลิตส่วนใหญ่จะเป็นฟาร์มขนาดเล็ก มีจำนวนแม่โคไม่เกิน 20 ตัว ปริมาณน้ำนมเฉลี่ยสูงสุด 200 ลิตรต่อฟาร์ม ซึ่งปริมาณน้ำนมดิบที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ(จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี) ทำให้ผู้ศึกษาเล็งเห็นโอกาสในการลงทุนธุรกิจฟาร์มโคนมขนาดการผลิต 1,000 ลิตรต่อวัน เนื่องด้วยความต้องการนมในท้องตลาดภายในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทำให้มีน้ำนมไม่เพียงพอ กับความต้องการของผู้บริโภค และไม่ต้องหาแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ เนื่องจากพื้นที่อำเภอหนองวัวซอเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถใช้เป็นอาหารของโคนมได้ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ฯลฯ มีการเพาะปลูกพืชสลับเปลี่ยนแปลงตลอดทั้งปี

จากที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ทำการศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มโคนมขนาดการผลิต 1,000 ลิตรต่อวัน ในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เพื่อต้องการทราบผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนความเป็นไปได้ในด้านการตลาด ด้านการผลิต ด้านการจัดการ และด้านการเงิน เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการตัดสินใจการลงทุนต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษาโดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ : ข้อมูลที่ได้จากสำรวจข้อมูลทั่วไป จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการลงพื้นที่เป้าหมายคือ เขตอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยทำการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สหกรณ์โคนม จำนวน 1 ราย

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ : ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมปศุสัตว์ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย สำนักงานเกษตรอำเภอ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เป็นต้น และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากบทความ หนังสือ วารสาร เอกสารงานวิจัย และเอกสารวิชาการ

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ต่างๆ

(1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป เพื่อให้รู้ถึงสภาพแวดล้อมกับสิ่งรอบข้างที่มีผลต่อการทำธุรกิจฟาร์มโคนม

(2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน(Five-Forces Model)

(3) การวิเคราะห์ SWOT เป็นเทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในขององค์กร เพื่อให้รู้ถึงสถานะที่เป็นจริง และสามารถกำหนดกลยุทธ์ ในการตอบโต้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นเทคนิคพื้นฐานขั้นต้นของการวางแผนกลยุทธ์

(4) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน(Financial Ratio Analysis)

4.1 จุดคุ้มทุน (Break even Analysis) คือจุด ณ ระดับการดำเนินงานของธุรกิจที่ปริมาณสินค้าหรือบริการ มีผลทำให้ธุรกิจที่ปริมาณสินค้า

หรือบริการ มีผลทำให้ธุรกิจมีรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น นั่นคือ จุด ณ ระดับการดำเนินงานของธุรกิจที่ไม่มีกำไรขาดทุนนั่นเอง

4.2 ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เป็นระยะเวลาที่ผลตอบแทนสุทธิจากการดำเนินงานมีค่าเท่ากับค่าลงทุนของโครงการ โดยจะพิจารณาจำนวนปีที่ได้รับผลตอบแทนคุ้มกับเงินลงทุน

4.3 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value หรือ NPV) มูลค่าปัจจุบันของกระแสตอบแทนสุทธิหรือกระแสเงินสดโครงการ ซึ่งคำนวณได้ด้วยการทำส่วนลดกระแสผลตอบแทนสุทธิตลอดชั่วอายุของโครงการให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน หรืออาจคำนวณหาจากความแตกต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทนรวม และมูลค่าปัจจุบันของกระแสต้นทุนรวม

4.4 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Internal Rate of Return หรือ IRR) เป็นอัตราลดค่า (discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบัน ของกระแสเงินสด ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในการลงทุน เท่ากับมูลค่าปัจจุบัน ของกระแสเงินสด ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการ ประหยัดพลังงาน ตลอดอายุโครงการ

4.5 การวิเคราะห์ความไวของโครงการ (Sensitivity Analysis) เป็นการวิเคราะห์ดูว่าสถานะทางการเงินของโครงการจะมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อโครงการ โดยผลกระทบของโครงการมาจากความเสี่ยงและความไม่แน่นอน

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า

(1) ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป

การศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจฟาร์มโคนมในด้านต่างๆ มีผลการศึกษาดังนี้

(1.1) สภาพแวดล้อมทางด้านกฎหมายและการเมือง พบว่าเป็นโอกาสในแง่ของการมีนโยบายปรับงบประมาณอาหารเสริมนมโรงเรียนเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันรัฐบาลยังมีนโยบายในการปรับราคาน้ำนมดิบ

(1.2) สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ พบว่าเป็นอุปสรรคเนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบในการเลี้ยงโคนมมีการปรับราคาสูงขึ้น ทำให้ผู้เลี้ยงต้องรับภาระในส่วนของต้นทุนมากขึ้นเช่นเดียวกัน จึงถือเป็นอุปสรรคมากกว่าโอกาส

(1.3) สภาพแวดล้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่าเป็นโอกาสเนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบัน การดำเนินชีวิตในแต่ละวันของคนได้เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อการบริโภคอาหารเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพราะการดำเนินชีวิตที่เร่งรีบและแข่งขันกับเวลา ทำให้ต้องเลือกอาหารที่ใช้เวลาในการปรุงและการบริโภคไม่นานนัก แต่ต้องมีคุณค่าเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย ดังนั้นอาหารประเภทนมจึงเป็นทางเลือกหนึ่ง ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงในปัจจุบันเพราะเป็นอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายอุดมไปด้วยสารอาหารหลากหลายที่ร่างกายต้องการ ส่งผลให้ความต้องการน้ำนมดิบมีทิศทางเติบโตตามอุตสาหกรรมนมที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความต้องการน้ำนมดิบในประเทศที่มีสูงกว่าอัตราการผลิต

(1.4) สภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี ไม่พบว่าเป็นโอกาสแต่เป็นตัวที่ช่วยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในเรื่องการผสมเทียม การตัดต่อยีนในการปรับปรุงสายพันธุ์โคนมให้ดีขึ้น

(1.5) สภาพแวดล้อมด้านกายภาพพบว่า ฟาร์มโคนมในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอมีสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเลี้ยงโคนม มีเส้นทางคมนาคมมาสะดวก ใกล้ศูนย์รับซื้อ และใกล้แหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์

(2) ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน จากการวิเคราะห์แรงผลักดันทั้ง 5 ประการ พบว่าความรุนแรงของการแข่งขันทางธุรกิจฟาร์มโคนมในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ยังมีระดับของการแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากแต่ละฟาร์มต้องมีการควบคุมคุณภาพของน้ำนมดิบให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ ซึ่งเป็นการแข่งขันกับตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพของน้ำนมดิบที่ดี และปริมาณให้เพียงพอต่อความต้องการซื้อของศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ แต่ในอนาคตก็มีแนวโน้มที่จะมีฟาร์มโคนมเปิดเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีผลกำไรเหมาะสมคุ้มค่าต่อการลงทุน ในขณะที่เดียวกันนี้ฟาร์มโคนมที่จะเปิดใหม่ก็มีข้อจำกัดที่จะเข้ามาดำเนินการ เนื่องจากเงินลงทุนเริ่มประกอบกิจการใช้เงินทุนสูง

(3) ผลจากการวิเคราะห์ SWOT พบว่า

จุดแข็ง (Strengths)

(1) มีการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนอย่างละเอียดให้เป็นไปตามมาตรฐานฟาร์มที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

(2) มีการตรวจสอบคุณภาพและคุณค่าทางโภชนาของวัตถุดิบอาหารหยาบและอาหารข้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้วัตถุดิบคุณภาพดีซึ่งจะเป็นผลดีทั้งการให้ผลผลิต และประสิทธิภาพการใช้อาหาร

(3) มีการพัฒนาอาหารหยาบให้มีคุณภาพและจัดการให้มีประสิทธิภาพ โดยการปลูกสร้างแหล่งอาหารหยาบคุณภาพดีภายในฟาร์ม และมีการวางแผนการใช้อาหารข้นและอาหารหยาบในรอบปี และมีสถานที่จัดเก็บอาหารหยาบ/อาหารข้นให้พอเพียง

(4) มีการจัดทำอาหารข้นผสมเองเพื่อเป็นการลดต้นทุนค่าอาหารข้น มีการปรับเปลี่ยนวิธีการให้อาหาร เช่น ให้อาหารในรูปแบบอาหารผสมสำเร็จ

(5) สภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อการเลี้ยงสัตว์ และเป็นแหล่งปลูกพืชอาหารสัตว์ซึ่งสามารถใช้เป็นอาหารของโคนมได้ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ถั่ว ฯลฯ มีการเพาะปลูกพืชสลับสับเปลี่ยนตลอดทั้งปี

จุดอ่อน (Weaknesses)

(1) ขาดการวิจัยและพัฒนาการใช้น้ำนมดิบเพื่อการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอื่นๆ

โอกาส (Opportunities)

(1) ภาครัฐสนับสนุนในการจัดงบประมาณเพื่อซื้ออาหารเสริม (นม)

(2) มีศูนย์รับซื้อน้ำนมกระจายตัวอยู่หลายพื้นที่ในประเทศไทย ทำให้สามารถสร้างเครือข่ายได้ดี เป็นการลดความเสี่ยงของธุรกิจได้

(3) มีตลาดรองรับผลผลิตและมีการประกันราคาผลผลิตน้ำนมดิบ

(4) การเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ มีเสถียรภาพด้านราคามีผลตอบแทนสูงเมื่อเทียบกับอาชีพการเกษตรอื่น

อุปสรรค (Threats)

(1) ประเทศไทยมีการเปิดเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศ (FTA) การเปิดเสรีการค้า และลดอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศต่ำกว่า

ข้อผูกพัน ทำให้ผู้ประกอบการต้องการนำเข้านมผงจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น เพราะต้นทุนการนำเข้ายังต่ำกว่าการใช้น้ำนมดิบและบริหารจัดการง่ายกว่า ส่งผลกระทบต่อปริมาณการรับซื้อน้ำนมดิบภายในประเทศ

(2) ราคาน้ำนมดิบภายในประเทศยังไม่มีศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ

(4) ผลจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการตลาด พบว่า ความเป็นไปได้ของการลงทุนธุรกิจฟาร์มโคนม ในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากมีตลาดรองรับและมีการประกันราคาจากศูนย์รับซื้อในราคาเฉลี่ย 17 บาทต่อลิตร มีรายได้ 6,120,000 บาท จากการขายน้ำนมดิบจำนวน 360,000 ลิตร ในปีแรกของการเริ่มต้นธุรกิจฟาร์มโคนม มีค่าใช้จ่ายทางการตลาดเท่ากับ 240,000 บาท (ดังแสดงในตารางที่ 1) ซึ่งมาจากการสร้างความสัมพันธ์ของคู่สัญญาในการขายและการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย

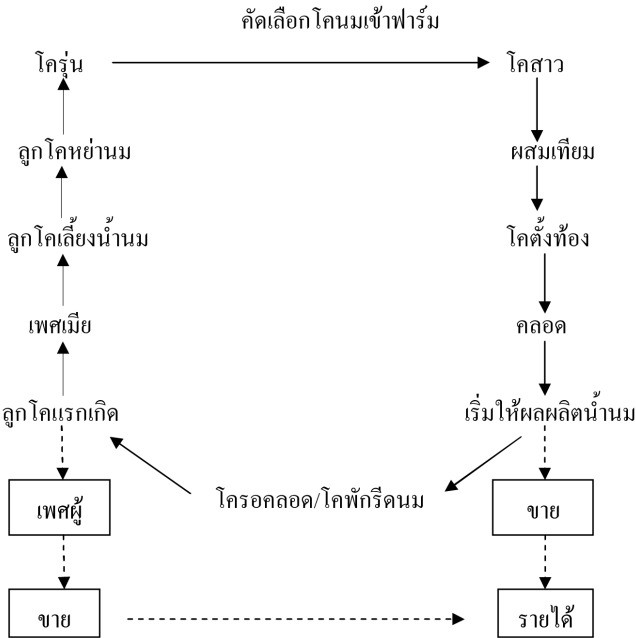
(5) ผลจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการผลิต พบว่าการเลี้ยงโคนมในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี บนพื้นที่ 63 ไร่ มีเส้นทางการคมนาคมสะดวก ใกล้ศูนย์รับซื้อห่างจากศูนย์รับซื้อเพียง 270 เมตร ใกล้แหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้แหล่งน้ำสะอาดมีสาธารณูปโภคผ่าน เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ ถนนลาดยางง่ายต่อการคมนาคมขนส่ง

ในการเลี้ยงโคนมได้มีการปรับการจัดการฟาร์ม โดยได้มีการจัดสรรพื้นที่จำนวน 50 ไร่ปลูกหญ้าให้โคกินทดแทนการซื้อหญ้าจากภายนอกฟาร์มเพื่อลดต้นทุนการผลิต มีการจัดการอาหารชั้นและหยางที่เพียงพอเหมาะสม เพื่อให้ให้น้ำนมมีองค์ประกอบน้ำนมที่ดี ในกระบวนการผลิตน้ำนมมีการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนอย่างละเอียดให้เป็นไปตามมาตรฐานฟาร์ม (ดังแสดงในภาพที่ 1) โดยเฉพาะการจัดการกระบวนการรีดเก็บรักษา และขนส่งน้ำนมดิบไปยังศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ เพื่อให้ได้น้ำนมดิบที่มีคุณภาพและปลอดภัย ปลอดภัย ปลอดภัย ปลอดภัย ปั่นเบื่อน ภายใต้ความมั่นใจในมาตรฐานการผลิตที่ดี รวมทั้งมีการจัดสัดส่วนฝูงโคให้เหมาะสม ซึ่งมีจำนวนแม่โคทั้งหมด 100 ตัว จำนวนแม่โครีดนมคิดเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของฝูงโคทั้งหมด แบ่งเป็นแม่โครีดนม 70 ตัว โคพักรีด 14 ตัว ลูกโคและโคสาวจำนวน 16 ตัว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการผลิตน้ำนมดิบให้ได้ 1,000 ลิตรต่อวัน และยังเป็นการช่วยเอื้อต่อการจัดโปรแกรมการทำวัคซีนป้องกัน

โรค การผสมเทียมต่อไป มีค่าใช้จ่ายในด้านการผลิตเท่ากับ 5,133,960 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิต 11.30 บาทต่อลิตร

แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินงานของธุรกิจฟาร์มโคนม

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานของธุรกิจฟาร์มโคนม

(6) ผลจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการจัดการองค์กร

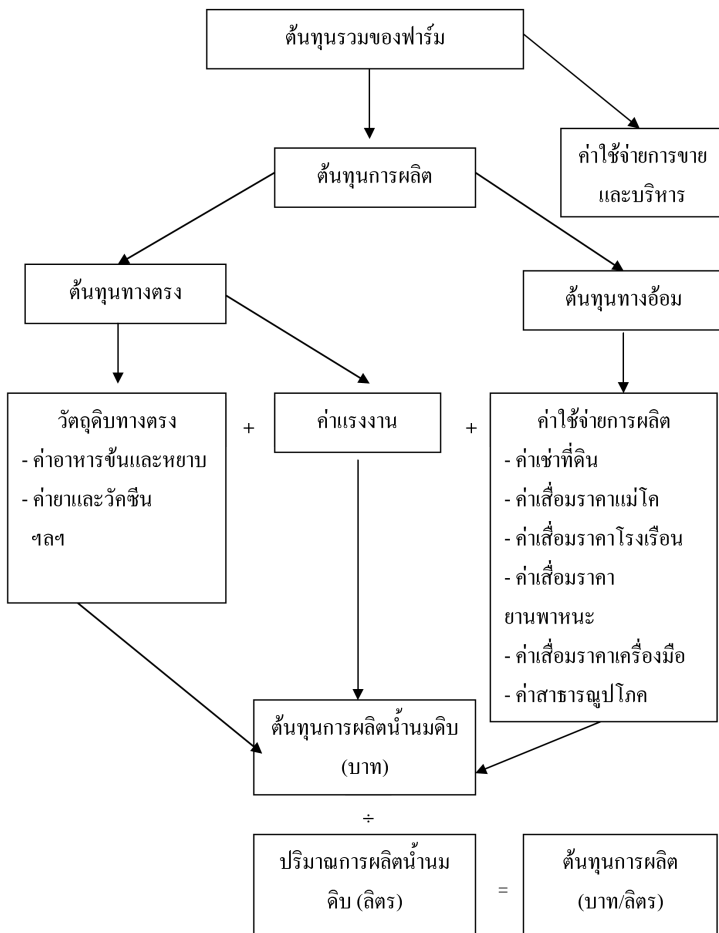
พบว่าด้านการจัดการองค์กรรูปแบบธุรกิจเจ้าของคนเดียวลักษณะธุรกิจเป็นประเภทของการผลิต การจัดการองค์กรเป็นขั้นตอนการจัดการก่อนดำเนินการจริง จะต้องควบคุมดูแลการศึกษาความเป็นไปได้และการดำเนินงานให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด หากล่าช้าจะทำให้ทุกอย่างไม่เป็นไปตามกำหนดที่วางไว้ ในการดำเนินการเปิดกิจการจะเกี่ยวข้องกับการบริหารบุคลากรมากที่สุด เนื่องจากเป็นงานการผลิตการคัดคุณภาพของแรงงานต้องตรงกับความต้องการ ต้องมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการเลี้ยง

โคนม และอาศัยประสบการณ์การผลิตน้ำนมดิบที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะสามารถส่งต่อไปขายให้กับศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบได้ในราคาสูง (ดังแสดงในภาพที่ 2) การดำเนินงานจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ฝ่ายบริหาร ประกอบไปด้วยผู้จัดการฟาร์มหรือเจ้าของกิจการ ทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานทั้งหมดของกิจการ ทำบัญชี บันทึกการเบิกจ่ายเครื่องมือ และอุปกรณ์การทำงาน จัดทำบัตรประจำตัว โฉ เครื่องหมายตัวสัตว์ และพันธุ์ประวัติ บันทึกระบบการสืบพันธุ์ บันทึกผลผลิตนม บันทึกสุขภาพสัตว์ การใช้ยาสัตว์ รวมไปถึงบันทึกการจัดการอาหารสัตว์ 2) ฝ่ายผลิต ทำหน้าที่ดำเนินการผลิตน้ำนมดิบ ซึ่งเป็นฝ่ายที่สำคัญที่สุดของธุรกิจฟาร์มโคนม เพราะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตน้ำนมดิบให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ ทั้งนี้พนักงานรวมถึงเจ้าของกิจการจะต้องทำหน้าที่แทนกันได้ เมื่อมีพนักงานไม่เพียงพอ พนักงานหยุด หรือลาป่วย ฟาร์มโคนมนี้มีบุคลากรทั้งหมด 6 คน ค่าใช้จ่ายในด้านการจัดการเท่ากับ 804,000 บาท

(7) ผลจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการเงิน พบว่าการลงทุนฟาร์มโคนมขนาดการผลิต 1,000 ลิตรต่อวัน ในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ใช้เงินลงทุนเริ่มต้นทั้งสิ้น 11,344,500 บาท (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งเป็นของเจ้าของทั้งหมด มีอายุโครงการ 10 ปี พบว่าโครงการมีจุดคุ้มทุน(Break Even Analysis) 194,699 ลิตร ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ (Payback Period : PB) ใช้เวลา 5 ปี 12 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value :NPV) 16,133,533 บาท ซึ่งมีค่าเป็นบวก และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน(Internal Rate of Return : IRR) 20 % มีผลตอบแทนที่ได้รับสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากร้อยละ 3 และมีกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นทุกปี จากผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าโครงการลงทุนธุรกิจฟาร์มโคนมขนาดการผลิต 1,000 ลิตรต่อวัน ในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เป็นธุรกิจที่น่าลงทุนแต่ก็มีปัจจัยเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายค่าอาหารสัตว์ ค่ายารักษาโรค หรือค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ถ้าในอนาคตราคาน้ำนมดิบในพื้นที่อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี มีราคาผลผลิตที่เพิ่มขึ้นก็จะทำให้ธุรกิจฟาร์มโคนมเป็นโครงการที่น่าลงทุนมากขึ้น

(8) การวิเคราะห์ความไวของโครงการ จากผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการทั้ง 2 กรณี คือ ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 15% และรายได้ลดลง 15%

พบว่า มีระยะคืนทุนเท่ากับ 6 ปี 8 เดือน 16 วัน, 7 ปี 8 เดือน 15 วันตามลำดับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 7,759,325 บาท, 3,693,129 บาทตามลำดับ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 12%, 8% ตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า โครงการมีความคุ้มค่าในการการลงทุนแม้ว่าค่าใช้จ่ายจะเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 15 และรายได้ลดลงร้อยละ 15 โครงการนี้ยังมีความคุ้มค่าในการลงทุน

ภาพที่ 2 แสดงต้นทุนในการผลิตนํ้านมดิบ

สรุปและอภิปรายผล

จากแนวโน้มความต้องการน้ำนมในท้องตลาดอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทำให้มีน้ำนมไม่เพียงพอกับความต้องการของศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ จึงได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในด้านการตลาด ด้านการผลิต ด้านการจัดการ และด้านการเงิน ในด้านการตลาดพบว่าความต้องการซื้อน้ำนมดิบในแต่ละวันประมาณ 10,000 ลิตร มากกว่ากำลังการผลิตของฟาร์มโคนมที่มีอยู่ในปัจจุบัน 3,000 ลิตรต่อวัน เป็นโอกาสทางการตลาดที่ดีสำหรับธุรกิจฟาร์มโคนมขนาดการผลิต 1,000 ลิตรต่อวัน โดยมีราคาขายน้ำนมดิบเฉลี่ย 17 บาทต่อลิตร ซึ่งเป็นสัญญาการรับซื้อของศูนย์รับซื้อน้ำนมดิบ (สหกรณ์โคนม) สำหรับด้านการผลิตพบว่า มีต้นทุนผลิตเท่ากับ 11.30 บาทต่อลิตร ด้านการจัดการองค์การพบว่า โครงการจะดำเนินการในรูปแบบเจ้าของกิจการคนเดียว ซึ่งมีบุคลากร 6 คน ส่วนด้านการเงินพบว่า โครงการนี้ใช้ลงทุน 11,344,500 บาท ซึ่งเป็นของเจ้าของทั้งหมด มีอายุโครงการ 10 ปี มีจุดคุ้มทุน 194,699 ลิตรต่อปี สามารถคืนทุนได้ภายในระยะเวลา 5 ปี 12 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 16,133,533.16 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 20 % แสดงให้เห็นว่าโครงการมีความเป็นไปได้ทางการเงิน เป็นโครงการที่มีความคุ้มค่าและน่าลงทุน ผลการวิเคราะห์ความไวของโครงการพบว่า ถึงแม้ว่าค่าใช้จ่ายจะเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 15 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 12 % แสดงว่าโครงการนี้ยังมีความคุ้มค่าในการลงทุน

ข้อเสนอแนะ

(1) ปัจจัยความสำเร็จในการประกอบอาชีพเลี้ยงโคนม

ผู้ประกอบการธุรกิจฟาร์มต้องมีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง และทำงานหนักได้ตลอดปี มีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ใหม่ เพื่อนำมาปรับใช้ในฟาร์มของตนเอง มีการจัดสัดส่วนฝูงโคให้เหมาะสมคือ มีจำนวนแม่โครีดนมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของฝูง ส่วนที่เหลือเป็นฝูงโคทดแทนและจัดการให้แม่โคคลอดลูกเฉลี่ยปีละ 1 ตัว มีการจัดการให้มีอาหารหยาบคุณภาพดี และแหล่งน้ำสะอาดพอเพียง ควรมีการระวังป้องกันให้แม่โครีดนมป่วยเป็นโรคเต้านมอักเสบน้อยที่สุด ซึ่งไม่คว

เกินร้อยละ 3 มีการควบคุมคุณภาพน้ำมันที่ผลิตจากฟาร์มให้ได้เกรด 1 ตลอดปี และมีการคัดเลือกพันธุ์โคนมในฟาร์มที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และปรับตัวให้เข้ากับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย

(2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม

ผู้เลี้ยงต้องมีความตั้งใจ ยึดมั่น มีแรงงานเพียงพอและทำงานอย่างต่อเนื่องไม่มีวันหยุด มีความรู้ความเข้าใจการประกอบธุรกิจฟาร์มโคนม ในการเลี้ยงโคนมจะต้องมีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการเลี้ยงโคนมนั้น ผู้เลี้ยงจะต้องปลูกหญ้าไว้ให้โคกินทดแทนการซื้อหญ้าจากภายนอก มีแหล่งน้ำและพื้นที่เพียงพอ และที่สำคัญต้องอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อน้ำมัน ใกล้บริการสัตวแพทย์ ผสมเทียม

ตารางที่ 1 แสดงประมาณการงบกำไรขาดทุน

รายการ	รวม				
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
รายได้ขายน้ำมันดิบ (สุทธิ)	6,120,000	6,732,000	7,405,200	8,145,720	8,960,292
หัก ต้นทุนการผลิตน้ำมันดิบ	5,133,960	5,331,458	5,538,831	5,756,574	5,985,201
กำไรขั้นต้น	986,040	1,400,542	1,866,369	2,389,146	2,975,091
หัก ค่าใช้จ่ายทางการตลาด	240,000	252,000	264,600	277,830	291,730
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	192,000	201,600	211,680	222,264	233,377
กำไรจากการดำเนินงาน	554,040	946,942	1,390,089	1,889,052	2,449,984
บวก รายได้อื่น (ขายมูลโค)	300,000	315,000	330,750	347,288	364,652
รายได้อื่น (คัดลูกทิ้ง)	30,000	33,000	36,300	39,930	43,923
รวมกำไรก่อนหักภาษี	884,040	1,294,942	1,757,139	2,276,270	2,858,559
หัก ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	111,808	223,482	362,141	517,881	692,567
กำไรสุทธิ	772,232	1,071,460	1,394,998	1,758,389	2,165,992

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนโครงการ

รายการ	รวมจำนวนเงิน ทั้งสิ้น (บาท)
1. เงินทุนหมุนเวียน	2,000,000
2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	9,046,000
3. ใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน	298,500
รวมต้นทุนโครงการทั้งสิ้น (1)+(2)+(3)	11,344,500

เอกสารอ้างอิง

- นรสุทธิ์ บางภูมิ. (2550). การใช้ตำรับพืชสมุนไพรไทย เพื่อลดการเป็นแหล่ง
รังโรคของเชื้อเลปโตสไปราในโคนม ระยะก่อนคลอด คลอด
และหลังคลอด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสัตววิทยาทางสัตว์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อะคร้าว อนันต์. (2549). **ต้นทุนการผลิตโคนม (น้ำนมดิบ)**. เอกสารประชุม
วิชาการโคนม 2549, ขอนแก่น: คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- อรรวรรณ อ่อนใจอารีย์. (2553). **จำนวนโคนมและเกษตรกรผู้เลี้ยงรายอำเภอ
ประจำปี 2553**. ศูนย์สารสนเทศกรมปศุสัตว์. ค้นเมื่อ 7 มกราคม 2555,
จาก [http://www.dld.go.th/ict/th/index.php?option=com_content&
view=article&id=434:-2553&catid=207:-2553&Itemid=123](http://www.dld.go.th/ict/th/index.php?option=com_content&view=article&id=434:-2553&catid=207:-2553&Itemid=123).